

Nr druku 472-1
Projekt Prezydenta Miasta Lublin
Wpłynęło do Biura Rady Miasta
w dniu

10. 06. 2008

**Uchwała Nr/...../2008
Rady Miasta Lublin
z dniaczerwca 2008 r.**

w sprawie przyjęcia programu aktywności lokalnej w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców ulicy Antoniny Grygowej w Lublinie pod nazwą „Klub Aktywnego Poszukiwania Pracy” na 2008 rok

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (j. t. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) w związku z art. 92 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym

(j. t. z 2001 Nr 142, poz. 1592 ze zm.) oraz art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm.) – Rada Miasta Lublin uchwała co następuje:

§ 1

Uchwala się program aktywności lokalnej w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców ulicy Antoniny Grygowej w Lublinie pod nazwą „Klub Aktywnego Poszukiwania Pracy” na 2008 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 2008 r.

Z up. DYREKTORA
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE
w Lublinie

Z-ca DYREKTORA

mgr Ewa Wawruch

Zastępca Prezydenta Miasta Lublin

Janek Fijałkowski

Rada Miasta
Beata Gajalska
LIB

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, jednym z zadań pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Działania służące usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem osób i rodzin, zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym także mieszkających przy ul. Antoniny Grygowej - Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie sukcesywnie realizuje.

Nowy okres programowania na lata 2007 - 2013 dający możliwość prowadzenia działań przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, w oparciu o środki funduszy strukturalnych - Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013, jest kolejnym nie tylko wyzwaniem, ale ogromną szansą dla mieszkańców osiedla bloków socjalnych przy ulicy Antoniny Grygowej. Wykorzystaniu tej szansy służyć będą działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, realizowane w ramach projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo”, którego jednym ze składowych elementów jest program aktywności lokalnej.

Realizacja programu aktywności lokalnej w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców ulicy Antoniny Grygowej w Lublinie na 2008 rok pod nazwą „Klub Aktywnego Poszukiwania Pracy” nie skutkuje koniecznością ponoszenia dodatkowych wydatków z budżetu Miasta Lublin.

Zgodnie z uregulowaniami prawnymi zawartymi w „Zasadach przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie i regionalnego ośrodka polityki społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 - 2013”, podstawą wdrożenia i realizacji programu aktywności lokalnej jest uchwalenie go przez Radę Gminy. Dlatego też na podstawie art. 112, ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 ze zmianami) wnosimy o uchwalenie przedkładanego Programu.

DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE
w Lublinie
A. Rudnik
mgr Antoni Rudnik

Zastępca Prezydenta Miasta Lublin
Paweł Fijałkowski
Paweł Fijałkowski

Załącznik Nr 1
do
Uchwały Nr 2008r.
Rady Miasta Lublin
z dniaczerwca 2008 roku

PROGRAM AKTYWNOŚCI LOKALNEJ
w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców ulicy Antoniny
Grygowej w Lublinie na 2008 rok

„KLUB AKTYWNEGO POSZUKIWANIA PRACY”

LUBLIN 2008

Spis treści

I. Wprowadzenie	
1.1 Podstawa prawna	s. 3
1.2 Zasady realizacji programu aktywności lokalnej w ramach projektu systemowego	s. 4
II. Charakterystyka obszaru objętego wsparciem	
2.1 Infrastruktura	s. 6
2.2 Diagnoza problemów	s. 6
III. Szczegółowy opis planowanych działań	
3.1 Cele	s. 8
3.2 Uczestnicy programu.....	s. 8
3.3 Miejsce i okres realizacji	s. 9
3.4 Szczegółowy opis planowanych działań.....	s. 9
3.5 Zakładane rezultaty	s. 16
3.6 Realizatorzy programu	s. 17
3.7 Budżet programu	s. 18
IV. Uzasadnienie realizacji programu	s. 19

ZAŁĄCZNIKI:

1. Załącznik Nr 1. 1 – Harmonogram realizacji programu aktywności lokalnej
2. Załącznik Nr 1. 2 – Szczegółowy budżet programu aktywności lokalnej

I. WPROWADZENIE

1. 1 Podstawa prawna

Program Aktywności Lokalnej – „Klub Aktywnego Poszukiwania Pracy” jest uzupełnieniem i kolejnym etapem realizacji szerszego programu „Przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców osiedla im. A. Grygowej” przyjętego do realizacji przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, w 2006 roku.

Wskazuje on na problemy związane z funkcjonowaniem społeczności lokalnych i grup społecznych oraz wyznacza kierunki działań mających na celu poprawę sytuacji w tym zakresie.

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są zgodne z założeniami zawartymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin na lata 2005 – 2013, którego realizacja opiera się głównie na rocznych i wieloletnich programach miasta. Główne programy, dzięki którym realizowana jest Strategia i polityka społeczna w mieście to:

1. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
2. Program Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy Miasta Lublin;
3. Program zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli;
4. Program wsparcia dziecka i rodziny na terenie Lublina;
5. Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Lublin;
6. Program działań na rzecz niepełnosprawnych mieszkańców Miasta Lublin.
7. Program współpracy Miasta Lublin z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Przyjęte w Programie Aktywności Lokalnej koncepcje są także zgodne z innymi nadrzędnymi dokumentami, które kreują politykę społeczną Unii Europejskiej i politykę społeczną na poziomie krajowym oraz regionalnym tj.:

1. Ustawą z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2006r. Nr 227, poz. 1658 z późn. zm.);
2. Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.);
3. Programie Operacyjnym Kapitał Ludzki, zaakceptowanym przez Radę Ministrów i Komisję Europejską;
4. Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zatwierdzony przez Instytucją Zarządzającą PO KL;
5. Krajowym Programie Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna 2006 - 2008 zaakceptowany przez Radę Ministrów;
6. Zasadami finansowania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Ministerstwa Rozwoju Regionalnego;

7. Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia 2007 – 2013 – wytyczne w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;

W dokumentach tych zakłada się realizację zadań służących rozwojowi społeczno – gospodarczego kraju, a co za tym idzie podniesieniu poziomu i jakości życia obywateli.

Ważnym elementem w tym zakresie jest budowanie zintegrowanych społeczności, w których każda osoba i rodzina będzie mogła realizować swoje plany i aspiracje życiowe, a w trudnych sytuacjach uzyskiwać niezbędną pomoc i wsparcie ze strony środowiska lokalnego oraz budowanie i wzmacnianie świadomości obywatelskiej.

W przywołanych powyżej dokumentach programowych podkreśla się znaczenie kapitału ludzkiego rozumianego jako zasób wiedzy, umiejętności i potencjału, w który jest wyposażony każdy człowiek oraz społeczność jako całość

Z tak pojmowanym kapitałem ludzkim ściśle związany jest kapitał społeczny oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami. Kapitał społeczny jest zatem sumą kapitałów jednostkowych, która powinna być wykorzystana i pomnażana przez wszelkie instytucje oraz jednostki samorządowe.

Kluczowym wyzwaniem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, które zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej, oznacza brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Wykluczenie społeczne najprościej rzecz ujmując, oznacza wyłączenie z życia społecznego. Jest to zjawisko szczególnie niepokojące, ponieważ zagraża wielu osobom i grupom społecznym, w tym głównie osobom długotrwale bezrobotnym, matkom samotnie wychowującym dzieci, niepełnosprawnym, dzieciom i młodzieży ze środowisk zaniedbanych wychowawczo, uzależnionym.

1.2 Zasady realizacji programu aktywności lokalnej w ramach projektów systemowych

Podstawą prawną realizacji programu aktywności lokalnej jest art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej zgodnie z którym, Rada Gminy biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie pomocy społecznej, opracowuje i kieruje do wdrożenia lokalne programy pomocy społecznej.

Zasady realizacji Programu Aktywności Lokalnej w ramach projektów systemowych określają Wytyczne Ministerstwa Rozwoju Regionalnego „Zasady przygotowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie i regionalnego ośrodka polityki społecznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013”.

W świetle przywołanych wyżej Zasad – program aktywności lokalnej służy realizacji działań na rzecz aktywizacji społecznej i rozwiązywania problemów społeczności lokalnej, a także zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności lokalnej.

Program aktywności lokalnej - skierowany jest do osób w ramach konkretnego środowiska, do członków danej społeczności lokalnej. Oznacza to, że w ramach programu prowadzone są działania aktywizacyjne adresowane do ludzi mieszkających na pewnej, określonej przestrzeni, w tym konkretnym przypadku przestrzeń tą

wytacza obszar na którym usytuowane są bloki socjalne, a osobami są mieszkańcy tychże bloków przy ul. A. Grygowej.

Program aktywności lokalnej w projektach systemowych realizowany jest za pomocą następujących metod:

1. środowiskowa praca socjalna
2. instrumenty aktywnej integracji
3. prace społecznie użyteczne
4. działania o charakterze środowiskowym
5. inne działania o charakterze integracyjnym

Środowiskowa praca socjalna, w ramach programu aktywności lokalnej jest działaniem realizowanym przez pracownika socjalnego lub inną osobę mającą na celu pomoc osobom i rodzinom w środowisku we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz warunków sprzyjających temu celowi.

Instrumenty aktywnej integracji, to zespół instrumentów o charakterze aktywizacyjnym mających doprowadzić do przywrócenia osób wykluczonych na rynek pracy oraz do ich integracji ze społeczeństwem poprzez przywrócenie im zdolności lub możliwości zatrudnienia, uzyskanie wsparcia dochodowego oraz wyeliminowanie przeszkód napotykanych przez osoby i rodziny w procesie dostępu do praw i usług społecznych, a przez to wspierających ich powrót do zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej. Instrumenty aktywnej integracji podzielone są na cztery grupy:

1. instrumenty aktywizacji zawodowej;
2. instrumenty aktywizacji zdrowotnej;
3. instrumenty aktywizacji edukacyjnej;
4. instrumenty aktywizacji społecznej;

Zgodnie z zasadami w programie aktywności lokalnej powinny być zastosowane co najmniej dwa instrumenty aktywnej integracji.

Działania o charakterze środowiskowym, w programie aktywności lokalnej mogą obejmować m.in.:

1. edukację społeczną i obywatelską, w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców;
2. organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym, turystycznym;

Inne działania o charakterze integracyjnym na które składać się mogą instrumenty i działania wynikające z: ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

II. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO WSPARCIEM

W celu kompleksowego zdiagnozowania sytuacji mieszkańców osiedla przy ul. A. Grygowej, w 2005 roku przeprowadzono badania ankietowe, w których udział

wzięło 137 rodzin. Liczba ta stanowiła 44,8% ogółu rodzin mieszkających na tym terenie (306 rodzin). Wyniki badań ankietowych pozwoliły na zdiagnozowanie sytuacji bytowej mieszkańców, ich potrzeb, oczekiwań a także dominujących w środowisku problemów.

2.1 Infrastruktura

Osiedle bloków socjalnych przy ul. A. Grygowej będące częścią Dzielnicy Felin, usytuowane na obrzeżach miasta Lublin jest specyficznym obszarem. Zostało utworzone na bazie hotelu robotniczego Odlewni URSUS.

Pierwsi mieszkańcy wprowadzili się w 1999 roku. Znajduje się tu 8 jednopiętrowych bloków – ostatni został oddany do zasiedlenia w kwietniu 2007 roku. Faktyczna liczba mieszkańców jest trudna do ustalenia, ponieważ część osób nie jest zameldowana, natomiast zdarza się również, że osoby zameldowane mieszkają w innych częściach miasta. Według danych z dnia 19 lutego 2008r. (Wydział Meldunkowy Urzędu Miasta Lublin) przy ul. A. Grygowej zameldowanych jest 806 osób, natomiast z informacji uzyskanych z Osiedlowego Zarządu Budynków „Tatary” wynika, że przy w/w ulicy przebywają 904 osoby.

Mieszkania wyposażone są w centralne ogrzewanie, łazienki. Mankamentem jest brak ciepłej wody z sieci i gazu ziemnego, co znacznie podnosi koszty związane z eksploatacją lokali mieszkalnych.

Osiedle położone jest na peryferiach miasta. Usytuowanie osiedla i niedostateczna ilość połączeń komunikacji miejskiej (kursuje tylko jeden autobus, a do innego przystanku trzeba pokonać niebezpieczną, bardzo ruchliwą trasę, na której nie ma chodnika) – potęguje poczucie wyizolowania.

Na terenie osiedla jest tylko jeden sklep, w którym często brakuje artykułów pierwszej potrzeby. Do innych sklepów, szkół, przychodni trzeba dojechać kilka przystanków autobusem MPK.

W blokach mieszkają ludzie eksmitowani z poprzednio zajmowanych lokali za zadłużenia czynszowe, ale również rodziny z wyburzanych budynków lub takie, które od lat czekały na jakiegokolwiek mieszkanie, a uzyskiwane dochody nie pozwoliły na ubieganie się o lokal komunalny.

2.2 Diagnoza problemów

Głównym problemem jest niska aktywność społeczna i zawodowa oraz ograniczone szanse na zatrudnienie niepracujących osób w wieku aktywności zawodowej zamieszkujących lokale socjalne przy ul. A. Grygowej.

Ze szczegółowych analiz dokonanych w 2005r. wynika, że bezrobocie jest dominującym problemem wśród mieszkańców osiedla. Dotyka głównie osoby młode w wieku 26-45 lat (kobiety 29,8%, mężczyźni 13,7%). W 137 przebadanych rodzinach bez pracy pozostawało 124 osoby, z których znaczna większość to osoby długotrwale bezrobotne – 90 osób, co stanowi 72,6% ogółu bezrobotnych. Ta grupa wiekowa jest największa również wśród kobiet długotrwale pozostających bez pracy. Natomiast wśród mężczyzn najliczniejszy jest przedział wiekowy 18 – 25 lat (8,6%). Z zebranych danych wynika też, że problem bezrobocia dotyka w większym stopniu kobiety (57,3%) ogółu badanych.

Wnioski badań ankietowych z 2005r. wskazujące na bezrobocie jako dominujący problem, potwierdzają aktualne dane pracowników socjalnych odnoszące się do powodów przyznania pomocy przez MOPR w Lublinie.

Bardzo poważnym problemem występującym na tym terenie osiedla jest demoralizacja i przestępczość nieletnich. Nie mając alternatywnych form spędzania wolnego czasu, dzieci i młodzież łączą się w nieformalne grupy, które w sposób negatywny oddziałują na poszczególnych członków.

Mieszkańcy ulicy Grygowej nie są zadowoleni z miejsca, w którym żyją. Czują się „zesłani” i zapomniani przez władze miasta. Niemal codziennie, dzieci w szkole, a dorośli przy ubieganiu się o pracę – odczuwają „piętno Grygowej”. Powoduje to zaniżenie samooceny i zniechęcenie do podejmowania wszelkich działań mających na celu poprawę sytuacji.

Reasumując; bezrobocie, niska aktywność społeczna, niskie wykształcenie lub jego brak, ukończone kursy w większości nieadekwatne do obecnej sytuacji na rynku pracy, niewielkie lub brak w ogóle doświadczenia zawodowego powodują, że mieszkańcy osiedla bloków socjalnych przy ul. A. Grygowej pozostają w bardzo trudnej sytuacji na rynku pracy. Dlatego też konieczne jest podjęcie stosownych działań mających na celu wyrównanie szans mieszkańców ul. A. Grygowej w tym zakresie. Bezrobocie powoduje bowiem liczne konsekwencje zarówno w sferze indywidualnej jak i społecznej. Osoby pozostające bez pracy zwłaszcza długotrwale często doświadczają uczucia zbędności, bezużyteczności, obniżonego poczucia własnej wartości, bezsilności, frustracji, a nawet braku sensu życia. Prowadzić to może do zaburzeń somatycznych, psychicznych, rozpadu rodziny, uzależnień czy patologii. Bezrobocie pogarsza sytuację finansową osób, rodzin dotkniętych tym problemem, co powoduje obniżenie standardu życia, degradację społeczną, a w efekcie może prowadzić do marginalizacji i wykluczenia społecznego.

III. SZCZEGÓŁOWY OPIS PLANOWANYCH DZIAŁAŃ

3.1 Cele programu

Cel główny:

Aktywizacja środowiska lokalnego oraz podniesienie poziomu kompetencji i umiejętności społecznych 70 niepracujących osób w wieku aktywności zawodowej, mieszkańców bloków socjalnych przy ul. A. Grygowej w Lublinie.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie wiedzy na temat problemów i potrzeb mieszkańców osiedla;
2. Wypracowanie modelu działań środowiskowych opartych na współdziałaniu różnych instytucji i organizacji oraz mieszkańców;
3. Prowadzenie działań o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, aktywizującym i integracyjnym;
4. Zwiększenie kompetencji społecznych i zawodowych osób pozostających poza rynkiem pracy poprzez:
 - a) nabycie umiejętności poszukiwania pracy,
 - b) podniesienie samooceny i poczucia własnej wartości,
 - c) zwiększenie motywacji do zmiany własnej sytuacji życiowej,
 - d) doskonalenie umiejętności interpersonalnych,
 - e) nabycie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach,
5. Promowanie postaw prospołecznych i inspirowanie mieszkańców osiedla do uczestnictwa w spotkaniach o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym (Festyn, Wigilia, debata społeczna);

3.2 Uczestnicy programu

Do programu aktywności lokalnej zgłosiło swój akces 70 mieszkańców bloków socjalnych przy ulicy A. Grygowej. Osoby te, formalnie zostały zakwalifikowane do uczestnictwa w programie przez pracowników socjalnych Sekcji Pracy Socjalnej Nr 23 przy ulicy A. Grygowej 4B. Utworzona została baza danych.

Wśród osób, które zadeklarowały uczestnictwo w programie aktywności lokalnej, w Miejskim Urzędzie Pracy zarejestrowanych jest 56 osób, z czego długotrwale bezrobotni to 28 osób. Z kolei - 14 osób jest nieaktywnych zawodowo, nie posiadających statusu osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy, w tym 1 osoba uczy się. Wszyscy uczestnicy korzystają ze świadczeń pomocy społecznej.

Wśród zakwalifikowanych do uczestnictwa w programie aktywności lokalnej przeważają osoby samotnie wychowujące dzieci, w przedziale wiekowym od 6 miesięcy do 18 lat.

3.3 Miejsce i okres realizacji

Program Aktywności Lokalnej realizowany będzie w pomieszczeniach Centrum Aktywności Środowiskowej przy ulicy A. Grygowej 4B. Budynek ten jest integralną częścią osiedla, z którego rekrutują się uczestnicy.

Planuje się, że zajęcia w ramach programu aktywności lokalnej odbywać się będą w godzinach 8.30 – 15.30

Uczestnicy programu aktywności lokalnej zostaną podzieleni na trzy grupy szkoleniowe liczące odpowiednio od 23 do 24 osób.

Przewiduje się następujący harmonogram zajęć:

1. grupa I - maj – czerwiec 2008 r.
2. grupa II - lipiec – wrzesień 2008 r.
3. grupa III - październik – grudzień 2008 r.

3.4 Szczegółowy opis działań

W ramach Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, zostały zaplanowane następujące działania mające na celu aktywizację społeczną i zawodową 70 niepracujących osób w wieku aktywności zawodowej, mieszkańców bloków socjalnych przy ulicy A. Grygowej w Lublinie:

1. Warsztaty umiejętności społecznych i zawodowych
2. Poradnictwo prawne
3. Warsztaty umiejętności obsługi komputera
4. Wsparcie psychologiczne indywidualne
5. Grupa samopomocowa
6. Asystent rodzinny
7. Opieka nad osobami zależnymi
8. Działania o charakterze środowiskowym

1. Warsztaty umiejętności społecznych i zawodowych

Instrument aktywizacji zawodowej. Usługi wspierające aktywizację zawodową. Organizacja i finansowanie usług wspierających w tym trenera pracy, doradcy zawodowego.

Wymiar: 33 godzin dla jednej grupy

Termin realizacji: czerwiec – grudzień 2008r.

Personel: doradcy zawodowi, psycholog

Ramowy program warsztatów:

- ✓ analiza potrzeb uczestnika;
- ✓ zajęcia edukacyjne – rynek pracy;
- ✓ warsztat samopoznania;
- ✓ indywidualna ocena zawodowa;
- ✓ przygotowanie indywidualnego planu działania;
- ✓ zajęcia dotyczące skutecznej autoprezentacji, zasad poprawnej komunikacji; znaczenia pierwszego wrażenia, mowy ciała;
- ✓ konsultacje umiejętnego wyszukiwania informacji zawodowych;
- ✓ porady dotyczące techniki i metod rekrutacji;
- ✓ pomoc w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych (cv, list motywacyjny); zgodnie z najnowszymi standardami, informowanie o bazach danych dotyczących poradnictwa zawodowego;

2. Poradnictwo prawne

Instrument aktywizacji społecznej. Organizacja i finansowanie poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej oraz udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach służące przywróceniu samodzielności życiowej, w tym powrotu na rynek pracy.

Wymiar: 140 godzin – średnio 2 godziny na uczestnika

Okres realizacji: czerwiec – grudzień 2008r.

Personel: prawnik

Miejsce realizacji – siedziba Centrum Aktywności Środowiskowej

Zakres programowy:

Prawo pracy

Prawo rodzinne

Prawo karne

W ramach tej formy wsparcia możliwe jest także zorganizowanie spotkań grupowych z zakresu uregulowań prawnych dotyczących np. zakładania własnej działalności gospodarczej.

3. Warsztaty umiejętności obsługi komputera

Instrument aktywizacji edukacyjnej. Skierowanie, sfinansowanie zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych umożliwiających aktywizację zawodową.

Wymiar – 30 godzin dla grupy (9 grup)

Okres realizacji – czerwiec – grudzień 2008r.

Personel – informatyk, wykształcenie kierunkowe z uprawnieniami pedagogicznymi.

Miejsce realizacji – pracownia komputerowa Centrum Aktywności Środowiskowej.

Do dyspozycji uczestników oddana będzie profesjonalnie wyposażona pracownia komputerowa (8 stanowisk) z niezbędnym oprogramowaniem i dostępem do internetu. Z uwagi na liczbę uczestników i ilość stanowisk, warsztaty prowadzone będą z podziałem na dziewięć grup szkoleniowych. Osoby zainteresowane doskonaleniem umiejętności komputerowych, dodatkowo będą mogły korzystać z konsultacji indywidualnych udzielanych przez personel, w ramach statutowej działalności Centrum.

Szkolenia w zakresie podstawowych umiejętności komputerowych realizują cele horyzontalne polityki europejskiej wynikające ze Strategii Lizbońskiej. Realizacja w ramach programu aktywności lokalnej szkolenia komputerowego, przyczyni się do rozwoju społeczeństwa informacyjnego przez podnoszenie wiedzy i umiejętności z zakresu technik informacyjnych i komunikacyjnych. Umożliwi korzystanie z nowoczesnych form poszukiwania i realizowania pracy. O potrzebie realizacji tej formy wsparcia świadczy fakt, że większość z uczestników nie posiada w domu własnego komputera. Większość też nie posiadała umiejętności obsługi komputera nawet w stopniu podstawowym.

4. Wsparcie psychologiczne w kontakcie indywidualnym

Instrument aktywizacji społecznej. Organizacja i finansowanie poradnictwa i wsparcia indywidualnego i grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności zawodowych umożliwiających powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową.

Wymiar: 140 godzin; średnio 2 godziny dla jednego uczestnika

Okres realizacji: czerwiec – grudzień 2008 r.

Personel: psycholog / doradca zawodowy

Zakres wsparcia w zależności od indywidualnych potrzeb uczestników obejmować może m. in.:

- ✓ doskonalenie kompetencji życiowych, umiejętności społecznych i interpersonalnych
- ✓ trening asertywności
- ✓ określenie mocnych stron, umiejętności, zalet, przydatnych w wyborze ścieżki zawodowej
- ✓ wsparcie emocjonalne wobec osób z największymi trudnościami w znalezieniu pracy
- ✓ psychoedukacja dotycząca mobbingu i innych psychologicznie niewłaściwych relacji między pracownikiem a pracodawcą.

5. Organizacja i działalność grupy samopomocowej

Instrument aktywizacji społecznej. Organizacja i finansowanie uczestnictwa w grupach i klubach samopomocowych, w tym kosztów osoby prowadzącej klub lub grupę.

Wymiar:

Okres realizacji: czerwiec – grudzień 2008r.

Personel – animator/ psycholog/

Miejsce realizacji – Centrum Aktywności Środowiskowej

Z uwagi na problem długotrwałego bezrobocia, który dotyczy uczestników programu aktywności lokalnej i związanych z tym problemów, istnieje uzasadniona potrzeba organizacji grupy samopomocowej. Liczebność grupy – określa się na 6 do 12 osób. Wsparcie świadczone będzie w trakcie cotygodniowych, 2 - godzinnych spotkań w okresie od czerwca do grudnia. Spektrum problemów może mieć inny charakter, dlatego trudno jednoznacznie ustalić, na jaki cel ukierunkuje się grupa.

Założenia programowe grupy samopomocowej obejmą w szczególności:

- ✓ wymianę doświadczeń, informacji
- ✓ samodoskonalenie
- ✓ samoakceptacja
- ✓ doświadczenie akceptacji przez innych
- ✓ pokonanie nieśmiałości i zahamowań w kontaktach z innymi
- ✓ zwiększenie lub wykształcenie umiejętności w wyrażaniu uczuć i myśli
- ✓ zainteresowanie sprawami innych
- ✓ rozwijanie życiowej zaradności

6. Asystent rodzinny

Instrument aktywizacji społecznej. Organizacja i finansowanie usług wsparcia i aktywizacji rodzin marginalizowanych, w tym np. asystent rodzinny.

Z uwagi na pilotażowy charakter przedsięwzięcia do realizacji projektu wytypowano 4 rodziny borykające się z bezradnością w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Praca metodą asystenta rodzinnego rozumiana jest jako podążanie za podopiecznym i selektywne wspieranie jego realnych dążeń. Polegać będzie przede wszystkim na:

- ✓ wnikliwym i rzetelnym rozpoznaniu sytuacji życiowej rodzin dotkniętych niewydolnością wychowawczą;
- ✓ opracowaniu indywidualnych planów oddziaływania;
- ✓ systematycznej pracy z rodzinami, zmierzającej do przywrócenia prawidłowego pełnienia ról społecznych przez poszczególnych członków rodzin;
- ✓ wypracowaniu zmiany stanu świadomości poszczególnych członków rodziny do ich własnej sprawczości (zwiększenie poczucie wpływu na swoje życie, podniesienie samooceny);
- ✓ współpracy z nauczycielami i pedagogami szkolnymi;
- ✓ stałej systematycznej współpracy z pracownikami socjalnymi i specjalistami Centrum Aktywności Środowiskowej;
- ✓ systematycznego uczestnictwa w spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego (pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, dzielnicowy, psycholog, wychowawcy i specjaliści Centrum);
- ✓ prowadzenia dokumentacji odzwierciedlającej podejmowane działania;

7. Opieka nad osobami zależnymi

Instrumenty aktywizacji społecznej. Koszty pobytu dziecka w świetlicach, klubach oraz zorganizowanych formach wypoczynku dla dzieci i młodzieży, poniesione przez osobę będącą uczestnikiem zajęć.

Z uwagi na harmonogram zajęć istnieje uzasadniona potrzeba organizacji i sfinansowania wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży. Warunkiem uczestnictwa osób zależnych w projekcie jest udział rodziców, opiekunów prawnych w zajęciach, które będą się odbywały w tym samym czasie. W programie wypoczynku letniego zostaną zrealizowane zajęcia terapeutyczne takie jak; profilaktyka uzależnień, przemoc w rodzinie, zabawy integracyjne, nauka tańca, warsztaty teatralne.

Nie mniej ważnym powodem zorganizowania tej formy wsparcia jest wskazanie zarówno rodzicom jak i dzieciom alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

8. Działania o charakterze środowiskowym – warsztaty edukacyjno – kulturalne, integracyjne w Kazimierzu Dolnym

Działanie o charakterze środowiskowym. Organizowanie i inspirowanie do udziału w spotkaniach i imprezach o charakterze integracyjnym, kulturalnym, edukacyjnym.

Warsztaty wyjazdowe dla uczestników programu aktywności lokalnej i ich dzieci. Planuje się, że weźmie w nich udział 100 osób. Wspólny wyjazd pozwoli na integrację osób uczestniczących w programie. Zakładamy, że będzie przykładem alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla rodziców i dzieci.

Działania realizowane przez Centrum Aktywności Środowiskowej w ramach statutowej działalności :

1. Opieka świetlicowa nad osobami zależnymi

Instrumenty aktywizacji społecznej Instrumenty aktywizacji społecznej. Koszty pobytu dziecka w świetlicach, klubach oraz zorganizowanych formach wypoczynku dla dzieci i młodzieży, poniesione przez osobę będącą uczestnikiem zajęć.

W celu umożliwienia uczestnictwa w zajęciach programu aktywności lokalnej, osobom posiadającym dzieci istnieje uzasadniona potrzeba zorganizowania opieki świetlicowej. Taką formę wsparcia zapewni w ramach swojej statutowej działalności Centrum Aktywności Środowiskowej.

2. Szkoła dla rodziców

Instrument aktywizacji społecznej. Organizacja i finansowanie treningów kompetencji i umiejętności społecznych, w tym kosztów osoby prowadzącej klub lub grupę.

Wymiar - 10 godzin tj. 5 spotkań x 2 godziny

Personel – pracownicy CAŚ

Miejsce realizacji – Centrum Aktywności Środowiskowej

Rodzina jest miejscem, w którym dziecko przychodzi na świat, gdzie zaspakajane są jego podstawowe potrzeby (fizjologiczne, psychologiczne). W środowisku rodzinnym

przebiega proces kształcenia się człowieka. Silna więź emocjonalna między rodzicami, a dziećmi jest podstawowym czynnikiem chroniącym dzieci przed zachowaniami ryzykownymi (agresja, przedwczesna inicjacja seksualna, zażywanie środków uzależniających). Sposób pełnienia przez rodzinę funkcji wychowawczych, oraz wynikające stąd skutki oddziaływań na dziecko zależą w dużej mierze od postaw rodzicielskich i umiejętności komunikacyjnych rodziców.

Zajęcia szkoły dla rodziców służyć będą przede wszystkim:

- ✓ wspieraniu rodziców w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi z dziećmi;
- ✓ doskonaleniu umiejętności porozumiewania się i kształtowania więzi opartych na życzliwości, zrozumieniu i wzajemnym szacunku;
- ✓ nauce budowania prawidłowych relacji dorosły – dziecko;
- ✓ kształtowaniu pozytywnych/odpowiedzialnych postaw rodzicielskich

3. Zajęcia sportowe

Jednym z warunków naszego zdrowia zarówno fizycznego jak i psychicznego jest ruch. Wielu specjalistów (lekarzy, psychologów) uważa, że ćwiczenia ruchowe, można stosować zamiast psychoterapii i leków antydepresyjnych.

W trosce o wszechstronny rozwój uczestników, Centrum Aktywności Środowiskowej w ramach swojej statutowej działalności proponuje zajęcia sportowe prowadzone przez wykwalifikowaną kadrę. Do dyspozycji oddajemy; profesjonalnie wyposażoną siłownię i boisko. Dodatkowo proponujemy zajęcia z aerobiku.

4. Działania o charakterze środowiskowym adresowane do wszystkich mieszkańców osiedla

Edukacja społeczna i obywatelska w tym organizowanie spotkań, konsultacji, działań edukacyjnych i debat społecznych dla mieszkańców. Organizowanie i inspirowanie udziału mieszkańców w imprezach i spotkaniach w szczególności o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, kulturalnym, sportowym, ekologicznym czy turystycznym.

II Festyn Rodzinny – „Razem do lata”

II Spotkanie Wigilijne – „Bądźmy razem”

Wymienione wyżej imprezy o charakterze integracyjnym są kontynuacją tych zorganizowanych w 2007 roku. Stanowią początek kształtowania się „osiedlowych

tradycji”. Ich celem jest inspirowanie do uczestnictwa wszystkich mieszkańców osiedla.

5. Debata społeczna

Z udziałem partnerów i przedstawicieli władz miasta, dotycząca bezpieczeństwa mieszkańców ulicy Grygowej i występujących zagrożeń:

- ✓ Zasady bezpieczeństwa – prelekcja przygotowana przez Sekcję Prewencji Komendy Miejskiej w Lublinie.
- ✓ Uprawnienia Straży Miejskiej – prelekcja przygotowana przez Straż Miejską w Lublinie.
- ✓ Zasady postępowania w razie pożaru – o tym jak postępować, opowiedzą przedstawiciele Straży Pożarnej w Lublinie.
- ✓ „Osiedle i mieszkańcy w oczach innych” – wykład socjologiczny.
- ✓ Dyskusja uczestników.

3.5 Zakładane rezultaty

Realizatorzy programu aktywności lokalnej realizowanego w formule Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy zakładają osiągnięcie następujących rezultatów:

Rezultaty twarde:

1. Ze wsparcia psychologicznego/ z porad psychologicznych skorzysta 100% planowanej liczby uczestników Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy;
2. Z usług doradczych w ramach warsztatów aktywnego poszukiwania pracy skorzysta 100% planowanej liczby uczestników Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy;
3. Opieką asystenta rodzinnego objęte zostaną 4 rodziny;
4. W zajęciach grupy samopomocowej uczestniczyć będzie od 6 do 12 osób;
5. Z porad prawnych skorzysta co najmniej 70% planowanej liczby uczestników Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy;
6. W warsztatach umiejętności komputerowych uczestniczyć będzie 100% planowanej liczby uczestników Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy;
7. Ze zorganizowanych form wypoczynku letniego w okresie trwania zajęć skorzysta 33 dzieci uczestników (liczba rodzin 23);

8. W wyjeździe integracyjnym do Kazimierza Dolnego weźmie udział 70 osób wraz z dziećmi. Łącznie uczestnikami wyjazdu integracyjnego objętych zostanie 100 osób;

wskaźnik rezultatu:

Co najmniej 90% z planowanej liczby 70 osób uczestniczyć będzie we wszystkich, skierowanych do dorosłych uczestników formach wsparcia.

wskaźnik oddziaływania:

10% planowanej liczby uczestników Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy podejmie pracę lub będzie uzupełniać swoje kwalifikacje/wykształcenie.

Rezultaty miękkie:

1. wzrost umiejętności społecznych;
2. wzrost poczucia własnej wartości;
3. wzrost zainteresowania sprawami osiedla;

3.6 Realizatorzy programu

Realizatorem programu aktywności lokalnej w ramach projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo” jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie.

Liderem odpowiedzialnym za wdrożenie Programu jest Centrum Aktywności Środowiskowej MOPR z siedzibą przy ul. A. Grygowej 4 b

W realizacji programu na zasadach partnerstwa uczestniczyć będą także:

1. Organizacje pozarządowe w tym m. in. Lubelskie Centrum Wolontariatu
2. Policja
3. Straż Miejska
4. Kuratorzy Sądowi

Część działań z zakresu aktywnej integracji w ramach umów zleceń realizować będą osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje tj.:

Doradcy zawodowi

Informatyk

Prawnik

Psycholog

Asystent rodzinny

3.7 Budżet programu

Program aktywności lokalnej realizowany będzie w ramach projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie. Zgodnie z zatwierdzonym Planem Działania przez Zarząd Województwa Lubelskiego – alokacja środków na rok 2008 na realizację projektu systemowego dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie wynosi 3 024 086,10 PLN, z tego współfinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w formie dotacji rozwojowej stanowi 89,50% tj. 2 706 556,59 PLN.

Na realizację programu aktywności lokalnej w ramach projektu systemowego przewidziano środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w wysokości 140 000,00 PLN

Pozostałe koszty wsparcia zaplanowane do realizacji w ramach programu aktywności lokalnej świadczone będą w ramach statutowej działalności Centrum Aktywności Środowiskowej finansowanego ze środków budżetu samorządu terytorialnego.

IV. UZASADNIENIE REALIZACJI PROGRAMU

Zgodnie z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej jednym z zadań pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Jednym z obszarów i celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Lublin jest *zorganizowanie* i prowadzenie *kompleksowych działań na rzecz dzieci i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym*. W tym obszarze bezsprzecznie mieszczą się problemy mieszkańców „Grygowej”. Cele Strategii realizowane są dzięki mniejszym zadaniom m.in. takim jak kompleksowy **Program przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców osiedla przy ul. Antoniny Grygowej**, którego autorami są pracownicy Filii nr 2 MOPR. Opracowany Program idealnie wpisuje się także w cele i działania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Lublin, który zakłada budowanie zaradności ekonomicznej rodzin o trudnej sytuacji materialnej, w tym zwłaszcza dla rodzin z mieszkań socjalnych przy ul. Grygowej.

Celem przedkładanego Programu Aktywności Lokalnej na rok 2008 jest **kontynuowanie** działań rozpoczętych w 2006 roku, w zakresie ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego i problemów z nim związanych.

Pierwszym etapem był realizowany od maja 2006 , a zakończony w marcu 2007 roku projekt „Sami Sobie - program rozwoju standardów jakości usług dla pracowników socjalnych” współfinansowany z funduszy strukturalnych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt był skierowany do pracowników socjalnych MOPR i instytucji partnerskich pracujących z mieszkańcami osiedla przy ul. Grygowej. Celem projektu było uzupełnienie wiedzy z zakresu tematyki wykluczenia społecznego, a w konsekwencji podniesienie efektywności pracy oraz poprawę komunikacji między partnerami, którzy swe działania kierują do tej samej grupy społecznej. Chodzi o to aby działania różnych instytucji uzupełniały się i w jak najmniejszym stopniu powielały.

Drugim etapem był kolejny projekt z udziałem funduszy strukturalnych. „AWANS – integracja zawodowa i społeczna młodzieży z osiedla A. Grygowej” i współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2004 - 2006

Głównym celem projektu realizowanego w okresie od stycznia 2007 do lutego 2008r. było wyrównanie szans w dostępie do edukacji 20-osobowej grupy młodzieży w wieku 15-24 lat, sprawiającej problemy wychowawcze, wchodzącej w konflikt z prawem, wywodzącej się z rodzin dysfunkcyjnych, ubogich

Etap trzeci, zgodnie z założeniami programu Przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu mieszkańców ul. A. Grygowej, zakładał utworzenie Centrum Aktywności Środowiskowej. Założenie to zostało zrealizowane w 2007r. poprzez uruchomienie działalności Centrum. I właśnie w ramach działalności Centrum, zakłada się realizację programu aktywności lokalnej. Działania bowiem dotychczas w nim realizowane, skierowane były przede wszystkim do dzieci i młodzieży, na uboczu pozostawiając osoby dorosłe.

Etap czwarty, nowy okres programowania na lata 2007 - 2013 dający możliwość prowadzenia działań przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, w oparciu o środki funduszy strukturalnych – Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu

Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007 – 2013, jest kolejnym nie tylko wyzwaniem, ale ogromną szansą dla mieszkańców miasta Lublin, w tym także mieszkańców osiedla bloków socjalnych przy ul. A. Grygowej. Wykorzystaniu tej szansy służyć będą działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, realizowane w ramach projektu systemowego „Człowiek inwestycją w społeczeństwo” którego jednym ze składowych elementów jest przedkładany program aktywności lokalnej.

DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE
w Lublinie
A. Rudnik
mgr Antoni Rudnik

S. INNE DZIAŁANIA		ZAKŁADANA LICZBA BENEFOCJENTÓW 70 OSÓB W GRUPACH; GR I – 23; GR II – 23; GR III – 24 OSOBY																			
5.1	Catering (posiłek regeneracyjny po 6 godzinach szkoleń)																				
5.2	II Festyn Rodzinny „Razem do lata” (wkład własny)																				
5.3	Debate społeczna (wkład własny)																				
5.4	II Spotkanie opłatkowe „Bądźmy razem” (wkład własny)																				
5.5	Wyjazd wakacyjny dla dzieci i młodzieży rodziców uczęszczających na szkolenia (w ramach projektu)																				
5.6	Asystent rodzinny (w ramach projektu)																				

DYREKTOR
MIASTECZKIŃSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE
w Lublinie
A. Rudnik
mgr Antoni Rudnik

K

SZCZEGÓŁOWY BUDŻET PROGRAMU Załącznik 1.2

ZADANIE	j.m.	ilość	cena jednostkowa	wartość
opieka nad osobami zależnymi - kolonie letnie	osoby	33	1 500,00 zł	49 500,00 zł
warsztaty umiejętności społecznych i zawodowych grupowe	godz.	99	80,00 zł	7 920,00 zł
warsztaty umiejętności społecznych i zawodowych indywidualny (5 godz. x 4 tyg. x 7 miesięcy)	godz.	140	80,00 zł	11 200,00 zł
prawnik (5 godz.x 4 tyg.x 7 miesięcy)	godz.	140	80,00 zł	11 200,00 zł
warsztaty umiejętności obsługi komputera (9 grup x 28 godz.)	godz.	252	80,00 zł	20 160,00 zł
trener grupy samopomocowej (2 godz. x 32 tyg.= 64)	godz.	64	80,00 zł	5 120,00 zł
asystent rodziny (2x1/2 etatu x 7 miesięcy)	miesiąc	7	1 700,00 zł	11 900,00 zł
wyjazd integracyjny (Kazimierz Dolny - rodzice i dzieci) 3x1 dzień	osoby	100	125,00 zł	12 500,00 zł
catering 10 posiłków x 70 uczestników	szt.	700	10,00 zł	7 000,00 zł
materiały szkoleniowe	zestaw	70	33,00 zł	2 310,00 zł

RAZEM 138 810,00 zł
MATERIAŁY EKSPLOATACYJNE
1 190,00 zł
Działania o charakterze środowiskowym:

II Festyn rodzinny "Razem do lata" (VI 2008)				0
Deбата społeczna dla mieszkańców z udziałem partnerów i przedstawicieli władz miasta				0
II Spotkanie opłatkowe "Bądźmy razem" (XII 2008)				0
zajęcia sportowe				0
			RAZEM	0

Ogólny koszt programu
140 000,00 zł

DYREKTOR
 MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY RODZINIE
 w Lublinie
A. Rudnik
 mgr Antoni Rudnik